

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 28Co/133/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221202366
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2221202366.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov – predsedu: JUDr. Peter Duman a členiek: Mgr. Lucia Mizerová a JUDr. Erika Tischlerová v spore žalobcov: 1. A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX, zast.: JUDr. Ildikó Uleklová, advokátka, Hlavná 21, Dunajská Streda 2. D. B., nar. XX.XX.XXXX, E. XXX/XXX, F. G., 3. H. B., nar. XX.XX.XXXX, E. XXX/XXX, F. G., žalovaní 2 a 3 zast.: JUDr. Tünde Keszegh, PhD., advokátka, Alžbetínske nám. 1203, Dunajská Streda, proti žalovaným: 1. I. J., nar. XX.XX.XXXX, K. L. XXXX/X, M. N., 2. O. J., nar. XX.XX.XXXX, F. B. XX, obaja zast.: JUDr. Eva Skačániová, advokátka, Korzo Bélu Bartóka 789/3, Dunajská Streda, o vydanie hnuteľných vecí, o odvolaní žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 13.06.2024 č. k. 8C/12/2021-639 v znení opravného uznesenia Okresného súdu Dunajská Streda z 12.07.2024 č. k. 8C/12/2021-688, takto

rozhodol:

- Napadnutý rozsudok sa v znení opravného uznesenia vo výrokoch I, II, III a V potvrdzuje.
- Žalobcom sa priznáva voči žalovaným nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovaným 1 a 2 vydať žalobcovi 1 osobné motorové vozidlo značky OPEL VECTRA 1.6 16v, evidenčné číslo vozidla: M., výrobné číslo vozidla: W0L000036T1186900, rok výroby: 1996, cca 2500 kusov kníh, 7-dielnu čiernu knižnicu, čierny písací stôl; 6 kusov obrazov, ktorých autorom je O. N., teodolit, diapozitívy, osobnú korešpondenciu neb. P. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX vrátane rodinných dokumentov, zarámované fotografie neb. P. B., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, 1 obraz, autorom ktorého je Q. R., 3 ks pohárov a džbán zo Sedmohradska, Hi-Fi vežu, zarámované astronomické obrazy – Mesiac, Obloha, drevený historický pomník -kopjafa, originálne ručne vyšívané obrusy, autorom ktorých je J. S., rodinné fotografie, obraz maľovaný uhlíkom, autorom ktorého je J. N., fotografia „Hosszú volt az út“ („Dlhá bola cesta“), 1 ks maľby, autorom ktorej je H. D., CD nosiče, magnetofónové kazety, videonahrávky, videokazety, 2 kusy astronomickej kroniky, cca 1000 kusov kníh, 5-dielna dubová knižnica spolu s jej obsahom, nová jednolôžková posteľ s úložným priestorom, 1 pár mužských jazdeckých číziem po prastarom otcovi žalobcu 1 (výrok I), žalobcovi 2 1000 kusov kníh, zoznam ktorých je neoddeliteľnou súčasťou rozsudku, 5-dielnu dubovú knižnicu, čierne letecké kreslo, dubový písací stôl s nadstavbou, viacfarebnú jednolôžkovú posteľ (vážandu) s úložným priestorom, 5 ks zarámovaného preparovaného hmyzu, obraz, na ktorom je vyobrazená vahadlová studňa na Hortobágyi a autorom ktorého je O. N., unikátny bič „karikásostor“, ktorého zhotoviteľom je A. T., preparovanú býčiu hlavu, srnčiu trofej, roh v tvare trúbky, fotku žalobcu 2) v rozmere vhodnom na preukazy, biely keramický hrnček na čaj s kvetmi, fotoalbum, ktorého rám je z vyšívanej látky červenej, čiernej a špinavo bielej farby, CD s názvom „Ghymes: Bennünk van a kutyavér“, CD s názvom „CSÍK ZENEKAR: Szívestörörmest“, hnedú pánsku tašku do ruky, zarámovanú čiernobielu fotku o žalobcovi 2) a bratovi v rannom školskom veku, hnedý kožený obal na okuliare (výrok II), žalobcovi 3 hnedú skriňu v hornej časti s presklenými dverami a v dolnej časti

s plnými dverami a 100 kusov kníh, ktoré sa nachádzajú v tejto skrini, jednolôžkovú béžovú posteľ s úložným priestorom, hnedý písací stôl so zásuvkami, zarámovanú fotku o mesiaci v rozmere 1m × 1m (výrok III), konanie o žalobe žalobcu 2 o vydanie štvoramenného lustra zastavil (výrok IV) a vyslovil, že o nároku strán konania na náhradu trov konania bude rozhodnuté po právoplatnom skončení odvolacieho konania proti uzneseniu súdu prvej inštancie sp. zn. 8C/12/2021 – 508 zo dňa 27.02.2024 (výrok V).

2. Súd prvej inštancie zistil skutkový stav takto:

3. Dňa XX.XX.XXXX zomrel otec žalobcov, ktorý bol súčasne manželom sestry žalovaných (pôvodná žalovaná). Dedičské konanie po ňom prejednal Okresný súd Dunajská Streda pod sp. zn. 13D/432/2010 osvedčením o dedičstve sp. zn. 13D/432/2010 Dnot 137/2010 zo 04.09.2019 (ďalej len „osvedčenie“). Osvedčenie nadobudlo právoplatnosť v deň vydania. Sestra žalovaných po poručiteľovi prevzala polovicu bytu č. X na 4. nadzemnom podlaží obytného domu s. č. XX, vo vchode č. 35, v k. ú. M. N. (ďalej len „byt č. X“) z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) a druhú polovicu vyporiadanim dedičstva. Žalobca 1 prevzal osobný automobil značky OPEL VECTRA a hnutelné veci: 1. cca 2500 kníh, 2. 7-dielna čierna knižnica, 3. čierny písací stôl, 4. 6 kusov obrazov, autor maľby O. N., 5. teodolit, 6. diapozitívy, 7. osobnú korešpondenciu poručiteľa vrátane rodinných dokumentov, 8. zarámované poručiteľove fotografie, 9. jeden obraz autor R. Q., 10. 3 ks pohára a džbán ho Sedmohradska, 11. HI-FI veža, 12. zarámované astronomické obrazy – Mesiac, obloha, 13. drevený historický pomník – kopjafa, 14. originálne ručne vyšívané obrusy, autor S. J., 15. rodinné fotografie, 16. obraz maľovaný uhlíkom, autor N. J., 17. fotografia „Hosszú volt az út“ (Dlhá bola cesta), 18. 1 ks maľba, autor D. H., 19. CD nosiče, magnetofónové kazety, videonahrávky, videokazety, 20. 2 ks astronomická kronika. Žalobcovia mali vyplatiť sestru žalovaných sumou 24 049,75 € tak, že žalobca 1 jej vyplatí 6 663,80 €, žalobca 2 jej vyplatí 8 873,25 € a žalobca 3 jej vyplatí 8 512,70 €. Žalobcovia túto pohľadávku neuhradili v dohodnutej lehote. Pohľadávka sestry žalovaných sa stala predmetom exekúcie vedenej súdnym exekútorom JUDr. Albinom Božekom pod sp. zn. 11Ex/345/2020. Predmetom prejednávania dedičstva po neb. otcovi žalobcov neboli hnutelné veci, ktorých vydania sa domáhajú žalobcovia, okrem vecí, ktoré po neb. otcovi zdedil žalobca 2 (automobil a hnutelné veci pod por. č. 1 až 19 vyššie). Listom zo 04.11.2019 žalobcovia žiadali sestru žalovaných, aby „...zabezpečila vstup do jej bytu s tým, aby sme si mohli prevziať svoje vlastné osobné predmety a hnutelnosti zdedené po našom otcovi...“. Listom z 25.11.2019 sa žalobcovia domáhali vydania osobných vecí, ako aj vecí z dedičstva s tým, aby sestra žalovaných zabezpečila vstup do jej bytu, „...aby sme si mohli prevziať svoje vlastné osobné predmety a hnutelnosti zdedené po našom otcovi...“. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou žalovaných, že týmito výzvami sa žiadali iba veci, ktoré nadobudol dedením žalobca 1, žiadalo sa o sprístupnenie bytu a predmetom výzvy neboli ostatné hnutelné veci, vydania ktorých sa domáhal žalobca 1, a ani veci, ktorých vydanie žiadali žalobcovia 2 a 3. Z obsahu týchto dvoch výziev vyplýva, že žalobcovia sa domáhali sprístupnenia bytu č. X a vydania nielen vecí žalobcu 1, ktoré zdedil, ale žalobcovia žiadali o vydanie aj svojich osobných vecí, ako to vyplýva z textu týchto výziev. Žalobcovia preukázali, že pred podaním žaloby, a to prvýkrát výzvou z 04.11.2019 a neskôr výzvou zo dňa 25.11.2019, po právoplatnom skončení dedičského konania po svojom otcovi, manželovi sestry žalovaných, vyzvali sestru žalovaných na vydanie vecí. Dňa XX.XX.XXXX sestra žalovaných zomrela. Dedičstvo po nej bolo prejednané v dedičskom konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 20D/22/2022, Dnot 58/2022, ktoré sa skončilo 30.06.2022 vydaním uznesenia sp. zn. 20D/22/2022-190, Dnot 58/2022. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 30.06.2022. Dedičstvo pozostávalo o. i. z bytu č. X, ktorý žalovaní prevzali na základe dohody do podielového spoluvlastníctva v rovnakom pomere. Žalovaní prevzali vyššie označenú pohľadávku svojej sestry voči žalobcom takisto v rovnakom podiele. Predmetom dedičstva neboli hnutelné veci, ktorých vydania sa domáhajú žalobcovia. Žalobcovia pohľadávku do vydania napadnutého rozsudku nesplátili ani sčasti. Podaním z 10.11.2022 žalovaní o. i. uplatnili zádržné právo na hnutelné veci uvedené v žalobe na zabezpečenie svojej pohľadávky voči žalobcom. Veci, ktorých vydanie žiada žalobca 1, vrátane vecí nadobudnutých dedením po neb. otcovi a veci, ktorých vydania sa domáhajú žalobcovia 2 a 3, sa nachádzajú v byte č. X. Veci sa v byte nachádzali aj v čase smrti sestry žalovaných a nachádzajú sa tam doposiaľ. Žalobcovia mali v minulosti v byte svoje izby, v ktorých sa veci, ktoré sú predmetom tohto konania (okrem motorového vozidla a okrem štvoramenného lustra) nachádzali a nachádzajú sa tam doposiaľ. Žalobcovia nemajú hnutelné veci, vydania ktorých sa domáhajú žalobou, vo svojej dispozícii (držbe). Nachádzajú v dispozícii žalovaných, v ich byte, do ktorého žalobcovia nemajú prístup, pretože im k tomu nesvedčí žiadne právo. Žalovaní nie sú ochotní veci dobrovoľne vydať a vydanie vecí podmieňujú úhradou pohľadávky. Výsluch žalobcov 1 a 3 nebol vykonaný, pretože žalobcovia na tomto návrhu na dokazovanie netrvali.

4. Súd prvej inštancie právne posúdil zistený skutkový stav podľa § 123, § 126 ods. 1 a § 151s ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) takto:

5. Pokiaľ ide o vydanie štvoramenného lustra, konanie bolo v tejto časti zastavené podľa § 145 ods. 2 CSP pre späťvzatie žaloby. Čo sa týka zvyšnej časti žaloby v znení jej zmeny pripustenej uznesením z 21.03.2024, v konaní o ochranu vlastníckeho práva vydaním hnutelných vecí musí osoba, ktorá sa domáha vydania hnutelných vecí 1. tvrdiť, že je vlastníkom vecí, ochrany ktorej sa domáha, 2. musí tvrdiť, že žalovaná strana je tá, ktorá má jeho vec v držbe a nechce mu ju vydať, 3. musí tvrdiť, že držba vecí žalovanou stranou nie je oprávnená (bremeno tvrdenia). Táto osoba zároveň musí na všetky takého tvrdenia predložiť alebo označiť dôkazy. Úspešná môže byť len v prípade, že unesie bremeno tvrdenia aj bremeno dôkazu v rámci konania o ochranu vlastníctva. Vlastníctvo žalobcu 1 bolo medzi stranami nesporné k hnutelným veciam, ktoré nadobudol do vlastníctva na základe osvedčenia o dedičstve po neb. otcovi, pretože v tomto smere boli vyjadrenia strán zhodné. Vlastníctvo žalobcov k ostatným hnutelným veciam bolo sporné, pretože ho žalovaní popierali. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobcovia preukázali vlastníctvo ku každej veci, vydania ktorej sa domáhajú. Okrem vecí, ktoré zdedil žalobca 1 po neb. otcovi, ostatné veci neboli predmetom vyporiadania dedičstva po sestre žalovanej a neboli ani predmetom vyporiadania BSM ich otca a sestry žalovaných v rámci povinného vyporiadania BSM v dedičskom konaní po neb. otcovi žalobcov. Podporným dôkazom o vlastníctve žalobcov (okrem vecí žalobcu 1 z dedičského konania po neb. otcovi) je samotné vyjadrenie žalovaných, ktorí opakovane predniesli, že ak im žalobcovia zaplatia pohľadávku, ktorú zdedili po svojej sestre, vydajú im všetky veci. V kontexte ostatného to potvrdzuje tiež tvrdenie žalovaných o zádržnom práve, ktoré si uplatňujú na veciach z titulu ich pohľadávky, ktorú zdedili po setre, voči žalobcom, keď tvrdia, že veci patriace žalobcom zadržali na účely zabezpečenia svojej pohľadávky. Súčasne žalovaní netvrdili, komu inému by tieto veci mali patriť, ak sa nachádzajú v ich byte, ktorý po sestre zdedili, boli tam za života ich sestry, pričom neboli predmetom prejednávania dedičstva po nej. V súhrne všetkých týchto skutočností preto dospel súd k záveru, že jednotliví žalobcovia uniesli bremeno tvrdenia o tom, že veci, vydania ktorých sa domáhajú, tvoria ich výlučné vlastníctvo, pričom žalovaní neuniesli svoje bremeno tvrdenia, že veci netvoria vlastníctvo žalobcov, keď netvrdili a nepreukázali, komu inému by mali vlastnícky patriť. Žalobcovia nemôžu realizovať výkon vlastníckeho práva k jednotlivým veciam, ktoré žiadajú vydať, pretože tieto sa nachádzajú v dispozícii žalovaných, ktorí ich nevydali. Od výziev na vydanie vecí z novembra 2019 nemožno držbu hnutelných vecí sestrou žalovaných považovať za oprávnenú. Žalovaní si prvýkrát uplatnili zádržné právo až po doručení žaloby. Držba ich sestry však po roku 2019 nebola oprávnená, ale bola podľa § 151s ods. 1 OZ svojvoľná, pretože v tom čase už vedela, že žalobcovia žiadajú veci vydať, veci im nevydala, a preto nemôže ísť o oprávnenú držbu ani u žalovaných. Okrem toho sestra žalovaných za svojho života neupovedomila žalobcov bez zbytočného odkladu o tom, že si na ich veci, ktoré sa v jej byte nachádzajú, uplatňuje zádržné právo a z akých dôvodov. Žaloba žalobcov je dôvodná, pretože žalobcovia sú vlastníkami vecí, ktorých vydania sa jednotlivo domáhajú. Jednotlivé veci nemajú vo svojej držbe, nemôžu s nimi nakladať a realizovať výkon svojho vlastníckeho práva, lebo tieto sa nachádzajú v neoprávnenej držbe žalovaných, ktorí im veci zatiaľ dobrovoľne nevydali, pričom zádržné právo si žalovaní uplatnili v rozpore so zákonom, keď nepreukázali, že boli naplnené všetky zákonom určené podmienky. Vlastnícke právo žalobcov k hnutelným veciam si preto vyžaduje ochranu ich vydaním v súlade s § 126 OZ, a preto súd žalobe v zostávajúcej časti vyhovel. O trovách konania nebolo možné rozhodnúť spolu s týmto rozhodnutím, pretože nebolo právoplatne ukončené konanie o druhom návrhu žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia. Preto súd prvej inštancie s použitím zásady čl. 4 ods. 2 CSP rozhodol, že o trovách konania sa rozhodne až po právoplatnom skončení konania o druhom neodkladnom opatrení v jednom rozhodnutí, čo bude predstavovať rozumné a spravodlivé usporiadanie pre obidve strany.

6. Uznesením z 12.07.2024 č. k. 8C/12/2021-688 súd prvej inštancie opravil nesprávne číslo listu v čísle konania na prvej strane písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku.

7. Včasným odvolaním proti napadnutému rozsudku sa žalovaní domáhali jeho zmeny tak, že sa žaloba zamietne, alebo jeho zrušenia a vrátenia vecí súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súdu prvej inštancie vytkli, že žalobcovia nepreukázali titul nadobudnutia vlastníctva k sporným veciam, ktoré ani nedokázali presne identifikovať. Žalobcom sa nesprávne umožnilo neodkladným opatrením tieto identifikovať ohliadkou bytu. Jedine žalobca 1 preukázal vlastníctvo k hnutelným veciam, ktoré boli uvedené v osvedčení. Žalovaní predpokladali, že keď sú veci v byte, ktorý zdedili po svojej sestre, patria

ich sestre, ktorá celý byt zariaďovala z vlastných financií aj pre žalobcov, vyrovnala dlhy otca žalobcov, financovala takmer všetky potreby v spoločnej domácnosti a štúdium žalobcov, ktorí nemali vlastný príjem. Žalovaní do predmetu dedičstva po svojej sestre tieto veci nepožali, pretože to nepovažovali za potrebné. Žalovaní zdedili byt č. X spolu so zariadením, so všetkými hnutelnými vecami tak, ako tam boli ku dňu jej smrti, okrem tých, ktoré boli uvedené v osvedčení. Nesprávny je záver, že držba sestry žalovaných po roku 2019 nebola oprávnená. Žalobcovia nepreukázali, že výzvy z novembra 2019 boli ich sestre doručené. Vo výzvach neidentifikovali presne, ktoré veci žiadajú vydať. Vo výzve z 26.01.2021 chýba polovica hnutelných vecí, ktoré sú uvedené vo výrokoch I až III napadnutého rozsudku a nevyplýva z nej, že žalobcovia žiadajú nejaké ďalšie knihy, okrem tých, ktoré sú uvedené v osvedčení. Žalobcovia nikdy osobne neprišli a nedomáhali sa vydania hnutelných vecí a o požiadavke žalobcov sa žalovaní dozvedeli len zo žaloby, ktorá im bola doručená 24.10.2022. Výroky I a III sú nevykonateľné pre neurčitosť. Názor súdu, že žalobcovia nadobudli vlastníctvo k sporným veciam len preto, že neboli pojaté do dedičských konaní, je prekvapivý. Súd si mal sám zadovážiť dôkazy z dedičských spisov. Žalovaní predkladajú dôkaz zo spisu súdu prvej inštancie vedeného v konaní sp. zn. 8C/369/2012 až v odvolaní preto, lebo ho nepovažovali za potrebný, pretože žalobcovia svoje vlastnícke právo k veciam nepreukázali. Dokazovanie súd prvej inštancie nahradil len neopodstatneným záverom, že ak veci nepatria žalovaným, musia patriť žalobcom. Žalovaní majú ako veritelia žalobcami žiadané hnutelné veci v oprávnenej držbe a dôvodne sa domnievajú, že sú v ich podielovom spoluvlastníctve po svojej sestre. Podmienky uplatnenia zádržného práva boli splnené.

8. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobca 1 navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Izby, kde sa sporné veci nachádzajú, prezentovala aj sestra žalovaných ako vlastné izby žalobcov. Išlo o izby dospievajúcich mladých ľudí, ktorí tam mohli mať a aj mali veci vlastnej potreby. Žalovaní doposiaľ netvrdili, že by mali sporné veci vo svojom vlastníctve, ba dokonca takticky uplatnili zádržné právo, čím vyvrátili prinajmenšom to, že by tieto veci patrili im. Žalobca 1 ďalej poprel skutkové tvrdenia žalovaných v odvolaní. Správne súd prvej inštancie vyhodnotil aj zádržné právo.

9. Aj žalobcovia 2 a 3 vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Argumentovali v podstate rovnako, ako žalobca 1, ale upozornili, že doručenie výziev sestre žalovaných spochybnili žalovaní až v odvolaní. Pre úplnosť však doložili podacie lístky. Popreli tiež, žeby sa žalovaní o požiadavke žalobcov dozvedeli až zo žaloby, pretože tieto im boli oznámené už 18.05.2022 a žalovaní sa následne dostavili aj na mimosúdne rokovanie strán.

10. Odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie aj z hľadiska väd týkajúcich sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože neboli splnené podmienky § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné.

11. Odvolací súd konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozsudku a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie v rozsahu, v akom sú relevantné pre rozhodnutie. Odvolací súd pre poriadok len doplní ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a vysporiada sa aj s podstatnými tvrdeniami žalovaných uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

12. Svojou prvou odvolacou námietkou žalovaní vyčítajú súdu prvej inštancie právny záver o vlastníctve žalobcov k sporným hnutelným veciam bez preukázania titulu nadobudnutia vlastníctva podľa § 132 ods. 1 a § 133 ods. 1 OZ na tom základe, že ho súd prvej inštancie vyvodil len z tvrdení žalobcov. Tak to však nebolo. Z bodov 46 a 47 napadnutého rozsudku plynie, že súd prvej inštancie svoje úvahy oprel nielen o tvrdenia žalobcov, ale aj o tvrdenia žalovaných, ktorí existenciu sporných hnutelných vecí potvrdili a tiež sa vyjadrili, že tieto veci žalobcom patria, že im ich vydajú, ak zaplatia žalovaným pohľadávku zdedenú po ich sestre. Závery súdu prvej inštancie vychádzajú aj z nesporných skutočností a vykonaného dokazovania, z ktorého je zrejmé, že žalovaní si voči žalobcom uplatnili zádržné právo na všetky veci, ktorých vydania sa domáhali. Keďže žalovaní fakticky v konaní uznali, že sporné veci patrili žalobcom, nebolo potrebné venovať sa otázke, na základe akého konkrétneho titulu k nim nadobudli vlastnícke právo.

13. V spore o vydanie vecí musí síce žalobca tvrdiť skutočnosti, ktoré umožnia urobiť záver o tom, že mu patrí právo mať vec u seba (typicky vlastnícke právo), avšak na záver, že bremeno tvrdenia neunesol, nestačí len, ak žalovaný reaguje výzvou, že nech žalobca existenciu svojho práva preukáže. O tom, či je určitá skutočnosť v súdnom konaní preukázaná, rozhoduje súd po vyhodnotení výsledkov dokazovania. Hodnotenie dôkazov teda nie je úlohou strany; úlohou strany je uvádzať skutkové tvrdenia a výslovne popierať tvrdenia protistrany (§ 150 ods. 1 CSP). Preto názor strany na to, čo protistrana preukázala a čo nie, nie je uplatnenie prostriedku procesnej obrany alebo útoku (porov. § 149 CSP) a jeho vyslovenie v konaní nespôsobuje neunesenie dôkazného bremena či bremena tvrdenia protistranou. Inými slovami, ak mieni strana dosiahnuť taký výsledok dokazovania, ktorý vyústi v záver súdu o nepreukázaní práva protistrany, musí na skutkové tvrdenia protistrany reagovať výslovným popretím týchto skutkových tvrdení (§ 151 ods. 1 CSP). Dokonca musí uviesť vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, ak sa týkajú jej konania alebo vnímania, inak je popretie neúčinné (§ 151 ods. 2 CSP). Súčasná koncepcia sporového procesu oproti predchádzajúcej úprave zvýšila procesnú zodpovednosť sporovej strany za nedostatok jej aktivity (respektíve jej pasivity) a zdôraznila procesnú diligenciu sporových strán (porov. R 61/2023).

14. Ak sa žalobca v spore o vydanie hnutelných vecí opiera o svoje vlastnícke právo, jeho tvrdenie, že mu veci patria, lebo ich nadobudol kúpou či darovaním, možno pri absencii listinných dôkazov o titule ich nadobudnutia (písomné zmluvy, dodacie listy, bločky) preto považovať za preukázané nepochybne aj vtedy, ak žalovaný odmieta hnutelné veci vydať nie s odôvodnením, že žalobca nie je ich vlastníkom, ale s tým, že si k nim uplatňuje zádržné právo z dôvodu uspokojenia pohľadávky, ktorú má práve voči žalobcovi. Uplatnenie zádržného práva týmto spôsobom v sebe zahŕňa uznanie práva dlžníka mať vec u seba.

15. Odvolací súd preto dodáva, že ak mienili žalovaní účinne poprieť tvrdenia žalobcov týkajúce sa hnutelných vecí, ktoré majú žalobcovia vo svojej fatickej moci, mali doplniť vlastné skutkové tvrdenia, ktoré by vylučovali vlastnícke právo žalobcov. Z výpovedí žalovaných je zrejmé, že si boli vedomí okolností, ktoré súviseli so životom rodiny žalobcov, ktorá zahŕňala otca žalobcov a sestru žalovaných, vrátane okolností, ktoré súviseli so sťahovaním žalobcov do bytu č. X, ich štúdiom ako aj dedičským konaním po otcovi žalobcov a, samozrejme, aj po sestre žalovaných. Spor o vydanie hnutelných vecí teda zjavne úzko súvisí s okolnosťami týkajúcimi sa aj konania alebo vnímania žalovaných (§ 151 ods. 2 CSP). Napriek tomu však žalovaní v prvoinštančnom konaní netvrdili nič, čo by vylučovalo vlastnícke právo žalobcov. Netvrdili napríklad, že by hnutelné veci tvorili vlastníctvo ich alebojej sestry alebo hocikoho iného, hoci na to mali príležitosť aj priamo pri svojom výsluchu ako strán konania. Žalovaný 2 na otázku, koho vlastníctvom sú veci, neodpovedal, že jej sestry, ale len všeobecne spochybňoval ich nadobudnutie žalobcami. Žalobca 2 pritom jasne vypovedal, že „vo vlastných izbách sme [so žalobcom 1 – pozn. odvolacieho súdu] mali svoje vlastné veci. Neboli tam veci nášho otca ani G. [sestry žalovaných – pozn. odvolacieho súdu]“ (č. l. 620). Vzhľadom na túto procesnú obranu žalovaných nemožno mať rozumné pochybnosti o vlastníckom práve žalobcov k sporným hnutelným veciam.

16. Právny záver súdu prvej inštancie, že žalobcovia preukázali vlastnícke právo k sporným veciam, potvrdzuje aj výpoveď žalovaného 1, ktorý na pojednávaní dokonca výslovne predniesol, že veci sú žalobcov a že žalovaní veci žalobcov nechcú (č. l. 621).

17. Nespôsobilá spochybniť ho je aj argumentácia žalovaných, že žalobcovia žiadali ich sestru o vydanie hnutelných vecí uvedených v osvedčení prvýkrát listom z 02.11.2019 a potom listom z 25.11.2019 (č. l. 321) a že doposiaľ nežiadali o vydanie hnutelných vecí, ktoré nie sú uvedené v osvedčení. Odhliadnuc od toho, že obsah listu hovorí o opaku, žalovaní svoju argumentáciu vyvrátili vo svojom vlastnom odvolaní z 11.12.2023 proti neodkladnému opatreniu z 23.11.2023, kde tvrdili, že žalobca 1 sa listami z novembra 2019 domáhal aj za žalobcov 2 a 3 vstupu do bytu „s cieľom prevzatia vecí, ale nie vydania hnutelných vecí určených v dedičskom konaní“ (č. l. 432). Ani žalobcovia však neboli v konaní pasívni a v tejto súvislosti tvrdili, že od smrti otca v roku 2010 viackrát sestru žalovaných žiadali, aby vydala ich osobné veci (č. l. 620) a že si veci pýtali už počas dedičského konania po otcovi telefonicky, ale aj písomne právnej zástupkyňi žalovaných JUDr. Skačániovej (č. l. 620 rub). Na toto tvrdenie ale substitučný zástupca JUDr. Skačániovej nereagoval popretím, ale len otázkou, či o tom vedia predložiť „doklady“, hoci obsah telefonátu možno takto len ťažko preukázať. Mimochodom to, že žalobcovia sa o vydanie vecí usilovali pred smrťou sestry žalovaných, svedčí aj samotný výsluch žalovaného 2, ktorý svoj prednes, že nie je pravda, že ich sestra veci žalobcom nevydala, doplnil tým, že bol pritom, keď

žalobca 1 volal, že nemôžu po veci prísť, lebo sa im pokazil kamión (č. I. 621 rub; toto tvrdenie zopakovali aj na str. 7 odvolania). Je len málo pravdepodobné, že by sa telefonát s takýmto obsahom uskutočnil, keby žalobcovia pred ním neprejavili záujem prevziať si sporné hnutelné veci od sestry žalovaných.

18. Na dôvažok sa žiada pripomenúť, že žalovaní prejavili v prvoinštančnom konaní vôľu vydať všetky veci tak, ako si ich určí žalobca 1 sám pri vydávaní (č. I. 431 rub). Niektoré veci boli ochotní vydať aj bez identifikácie (č. I. 432 rub).

19. Všetky tieto úvahy potvrdzujú správnosť záveru súdu prvej inštancie, že jednotliví žalobcovia uniesli bremeno tvrdenia o tom, že veci, vydania ktorých sa domáhajú, tvoria ich výlučné vlastníctvo.

20. Vyššie uvedený záver nemôže zvrátiť ani aktivita žalovaných vyvinutá až v rámci odvolacieho konania. Nové skutkové tvrdenia o výlučnom vlastníctve sestry žalovaných k sporným hnutelným veciam [najmä o tom, že žalovaní predpokladali, že keď sú veci v byte, ktorý zdedili po svojej sestre, patria ich nebohej sestre, ktorá byt zariaďovala a ktorá financovala takmer všetky potreby v spoločnej domácnosti vrátane štúdia všetkých troch žalobcov, ktorí nemali vlastný príjem, čo vylučuje, aby sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na zariaďovaní bytu atď. – posledný odsek na str. 5 odvolania] a nové listinné dôkazy, ktoré k odvolaniu v tejto súvislosti priložili, predstavujú prostriedky procesného útoku (§ 149 CSP), ktoré žalovaní neuplatnili v konaní pred súdom prvej inštancie. Ide o tzv. novoty, ktoré možno v odvolacom konaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP). Tieto podmienky ale splnené neboli. Predovšetkým súd nie je v civilnom sporovom konaní povinný ex offio „sám zadovážiť“ dôkazy napríklad pripojením dedičského spisu alebo spisu 8C/369/2012“. Nepresvedčivá je ďalej argumentácia žalovaných, že názor súdu, že žalobcovia sú vlastníckymi sporných vecí „len preto, že neboli pojaté do dedičských konaní“, bol pre nich prekvapivý. Z napadnutého rozsudku je v prvom rade zrejmé, že nešlo o jediný argument, ktorým súd prvej inštancie svoje závery odôvodnil. Zároveň to, čo bolo zahrnuté do dedičských konaní, bolo jasné nielen z tvrdení žalobcov, ale aj z listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu. Otázka oboch dedičských konaní rezonovala v prvoinštančnom konaní dostatočne na to, aby mohli žalovaní akékoľvek tvrdenia alebo súvisiace dôkazy označiť alebo predložiť skôr. Žalovaní však z vlastného zavinenia tak neurobili, čo znamená, že nebolo možné postupovať podľa § 366 CSP a odvolací súd preto nemohol na tieto prostriedky procesného útoku v odvolacom konaní prihliadať. Správne preto už aj súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaní neuniesli svoje bremeno tvrdenia, že veci netvoria vlastníctvo žalobcov, keďže netvrdili a nepreukázali, komu inému by mali vlastnícky patriť.

21. Pre poriadok odvolací súd dopĺňa, že neprípustnú novotu tvorí aj vyjadrenie právnej zástupkyne žalovaných v konaní 8C/369/2012, ktoré mali žalovaní zjavne k dispozícii už skôr, takže ho mohli predložiť súdu prvej inštancie. Okrem toho však z odvolania vyplýva, že týmto dôkazom mienili preukazovať len svoje tvrdenia o tom, že žalobcovia nemohli z vlastných zdrojov zadovážiť sporné hnutelné veci. Takúto obranu mohli nepochybne uplatniť aj pred súdom prvej inštancie, pretože nemali dôvod nahrádzať hodnotenie dôkazov vlastnými názormi, predbiehať právne závery súdu a ešte pred rozhodnutím súdu sa domnievať, že žalobcovia svoje vlastnícke právo k veciam nepreukázali. To je zároveň dôvod, pre ktorý ani argument súdu prvej inštancie týkajúci sa dedičských konaní nemôže byť pre žalovaných prekvapivý.

22. Čo sa týka ďalších skutkových zistení v napadnutom rozsudku, súd prvej inštancie uzavrel, že hnutelné veci sa nachádzajú v dispozícii žalovaných v byte, do ktorého žalobcovia nemajú prístup a že žalovaní podmieňujú vydanie vecí úhradou pohľadávky, ktorú zdedili po svojej sestre. Týmto zisteniami je odvolací súd viazaný, pretože ich žalovaní odvolaním nespochybnili (§ 380 v spojení s § 383 CSP) a nejde o otázky súvisiace s procesnými podmienkami (§ 384 ods. 4 CSP).

23. Žalovaní však svojím odvolaním napadli aj (právny) záver súdu prvej inštancie, že držba vecí sestrou žalovaných nebola po roku 2019 oprávnená. Žalovaní v odvolaní najprv spochybnili doručenie listov z novembra 2019 svojej sestre a jednak súdu prvej inštancie vytkli, že nevzal do úvahy ani ich námietku, že listy sú z obsahového hľadiska nedostatočné.

24. Pokiaľ ide o námietku nedoručenia listov z novembra 2019, platí primerane to, čo odvolací súd uviedol v súvislosti s novými skutkovými tvrdeniami žalovaných o výlučnom vlastníctve sestry k sporným veciam. Žalovaní sa k týmto listom vyjadrovali už v prvoinštančnom konaní, ale nikdy nenamietli, že by neboli ich sestre doručené. Napríklad v už spomenutom odvolaní proti neodkladnému opatreniu z 23.11.2023 žalovaní komentovali obsah týchto listov, ale nespochybňovali ich doručenie. Žalovaní tak nepochybne mali možnosť poprieť doručenie týchto listov už v prvoinštančnom konaní, avšak z vlastného zavinenia tak neurobili, v dôsledku čoho na tento prostriedok procesnej obrany nemožno v odvolacom konaní prihliadať (§ 366 CSP). Treba preto vychádzať z toho, že listy z novembra 2019 boli sestre žalovaných doručené. To, mimochodom, preukazujú aj podacie hárky, ktoré k vyjadreniu k odvolaniu priložili žalobcovia 2 a 3 a ktoré neboli predložené v prvoinštančnom konaní zjavne preto, lebo žalovaní doručenie listov z novembra 2019 nepopierali.

25. Čo sa týka výhrady, že súd prvej inštancie nevzal do úvahy námietky žalovaných voči obsahovej stránke listov z novembra 2019, táto nezodpovedá obsahu napadnutého rozsudku. Súd prvej inštancie sa vyslovene zaoberal argumentom žalovaných, že týmito listami sa žiadali iba veci, ktoré nadobudol dedením žalobca 1 a že predmetom výzvy neboli ostatné hnutelné veci, ktorých vydanie žalobcovia žiadajú. Prvoinštančný súd analyzoval obsah listov z novembra 2019 v bode 52 napadnutého rozsudku a námietky žalovaných neuznal. Žalovaní v odvolaní len zopakovali svoju obranu voči týmto listinným dôkazom z prvoinštančného konania, ktorou sa už ale vysporiadal súd prvej inštancie. Odvolací súd považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku za dostatočné a nemá k nemu čo dodať. Opäť len pripomenie, že v odvolaní proti neodkladnému opatreniu z 23.11.2023 žalovaní naopak tvrdili, že žalobca 1 sa listami z novembra 2019 domáhal aj za žalobcov 2 a 3 vstupu do bytu „s cieľom prevzatia vecí, ale nie vydania hnutelných vecí určených v dedičskom konaní“.

26. Žalovanými vznesené odvolacie námietky preto nie sú spôsobilé spochybníť správnosť právneho záveru súdu prvej inštancie, že držba sestry žalovaných po roku 2019 nebola oprávnená, ale bola podľa § 151s ods. 1 (druhej vety) OZ svojvoľná. Za správny preto treba považovať aj nadväzujúci záver súdu prvej inštancie, že žalovaní nepreukázali, že boli splnené podmienky na uplatnenie zádržného práva. Z druhej vety § 151s ods. 1 OZ je totiž jasné, že za týchto skutkových okolností vec zdržiavať nemožno.

27. Neobstoja ani výhrady žalovaných, ktoré smerovali proti zneniu výrokov I až III napadnutého rozsudku.

28. Výroky I a III nie sú nevykonateľné pre neurčitosť. Je síce pravda, že problematikou individualizácie vecí vo vlastníckej žalobe sa platné právo výslovne nezaobera, ale z dobovej judikatúry vyplýva, že požiadavka určitosti výroku bola zachovaná, ak sa v žalobe o určenie vlastníckeho práva k hnutelnej veci vec označila aspoň tak, aby bola odlišená od ostatných vecí v držbe (detencii) žalovaného [pozri. rozsudok Najvyššieho súdu v Brne zo 14.09.1944, sp. zn. RV I 1110/43 (Vážny 18813)]. Uvedený záver platí aj naďalej. V mnohých prípadoch nebude možné hromadne vyrábanú a predávanú vec identifikovať takým spôsobom, aby sa odlišila od všetkých ostatných výrobkov rovnakého druhu. V takom prípade by bola požiadavka, aby žalobca vec opísal spôsobom, ktorý by takú vec odlišil od všetkých existujúcich výrobkov rovnakého druhu, nespĺniteľná. Na účely súdneho konania preto postačí, ak ju opíše všeobecnejšie. To platí najmä vtedy, ak si je protistrana dobre vedomá toho, o aké hnutelné veci sa súdny spor vedie, teda čo je predmetom žiadosti o vydanie vecí, a netvrdí, že má v držbe viac takýchto vecí, pri ktorých hrozí zameniteľnosť, ani že tieto veci nemá v držbe, prejaví vôľu vydať všetky veci tak, ako si ich určí vlastník sám pri vydávaní, ba dokonca je ochotná veci vydať aj bez identifikácie. Platí to o to viac, ak protistrana prednáša v tejto súvislosti rozporuplné skutkové tvrdenia (raz tvrdí, že vydania vecí sa vlastník dožadoval, no vzápätí tvrdí, že jeho žiadosť je nedostatočne určitá) a zároveň uplatňuje v konaní o takejto reivindikačnej žalobe zádržné právo na veci, o ktoré v spore ide a ktoré sa nachádzajú v uzavretom a neužívanom byte v jej vlastníctve. Trvať na podrobnejšom opise hnutelných vecí by za týchto okolností znamenalo prílišný formalizmus, ktorý by viedol k odňatiu súdnej ochrany vlastníckeho práva žalobcov. Preto neobstoja ani námietka žalovaných, že nebolo správne, že sa žalobcom umožnila identifikácia sporných hnutelných vecí neodkladným opatrením. Odvolací súd tu tiež odkazuje svoje uznesenie z 26.11.2024 č. k. 28Co/132/2024-754, ktorým rozhodol o odvolaní žalovaných proti neodkladnému opatreniu z 27.02.2024.

29. Čo sa týka výroku II, žalovaní v odvolaní len skonštatovali, že majú žalobcovia 2 predložiť veci identifikované len na základe zoznamu, ktorý žalobca 2 predložil po obhliadke bytu a ktoré si určil

ľubovoľným výberom. Odvolaciemu súdu však nie je zrejmé, čo je podstatou takto formulovanej odvolacej námietky, teda aký konkrétny nedostatok napadnutého rozsudku sa ním vytýka, a preto ju považuje za nedostatočnú. Ak bolo jej cieľom spochybniť určitosť aj tohto výroku, odvolací súd odkazuje na to, čo uviedol v predchádzajúcom bode.

30. Na základe vyššie uvedených úvah možno uzavrieť, že odvolanie žalovaných nie je dôvodné. Keďže sa nezistilo, že by bol naplnený ktorýkoľvek z odvolacích dôvodov (§ 365 CSP), odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v znení opravného uznesenia vo výrokoch I, II, III a súvisiacom výroku V o trovách konania, voči ktorému žalovaní žiadne relevantné výhrady nevzniesli, potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny (výrok I).

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP vychádzajúc z toho, že nárok na náhradu trov konania, ktoré sa vydaním tohto rozsudku odvolacieho súdu končí, má podľa § 255 ods. 1 CSP úspešná strana sporu, ktorou boli žalobcovia. Odvolací súd im preto voči žalovaným priznal nárok na náhradu všetkých trov odvolacieho konania (výrok II). O nároku na náhradu trov konania prvoinštančného konania rozhodne súd prvej inštancie tak, ako to uviedol vo výroku V napadnutého rozsudku.

32. Senát odvolacieho súdu prijal toto rozhodnutie jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok § 419 a § 420 CSP. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenie veci, ktorej sa týka, označenie a podpis dovolateľa) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý musí dovolanie a iné podania dovolateľa spísať, ibaže ide o prípady § 429 ods. 2 CSP.